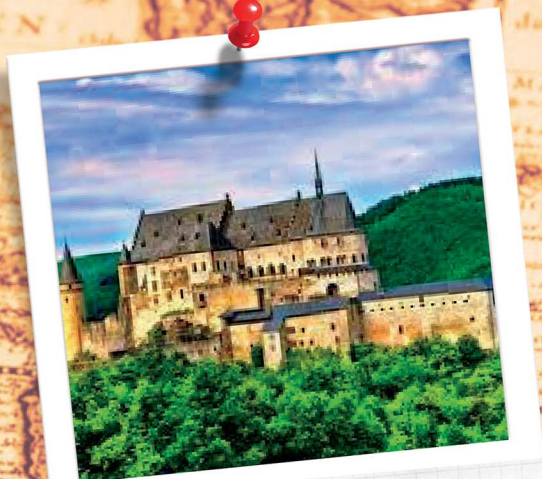

Наукові перспективи
Видавнича група

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ

у рамках роботи Видавничої групи
"Наукові перспективи"

Матеріали XXIII Міжнародної науково-
практичної конференції (07 серпня 2022 року,
м. Дікірх (Люксембург) дистанційно)

*В Мирного небі!
Вільної України!*

Міжнародний економічний інститут (Есеніце, Чехія)
Central European Education Institute (Братислава, Словаччина)
Національний інститут економічних досліджень (Батумі, Грузія)
Казахський національний університету імені аль-Фарабі (Казахстан)
Інститут філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану
(Баку, Азербайджан)
Батумський навчальний університет навігації (Батумі, Грузія)
Регіональна Академія Менеджменту (Казахстан)
Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з
державного управління» (Київ, Україна)
Громадська організація «Асоціація науковців України» (Київ, Україна)
Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
Міждержавна гільдія інженерів консультантів (Київ, Україна)
у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Матеріали XXIII-ої Міжнародної науково-практичної конференції

(07 серпня 2022 року, м. Дікірх (Люксембург), дистанційно)

2022 р.

International Economic Institute s.r.o. (Jesenice, Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan
National Academy of Sciences (Baku, Azerbaijan)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in
Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
Public Organization "Association of Scientists of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
Interstate Consultants Engineers Guild (Kyiv, Ukraine)
within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF MODERNIZATION OF SCIENCE: STATUS, PROBLEMS, DEVELOPMENT TRENDS

Materials of the 23th International Scientific and Practical Conference

August 7, 2022, Diekirch (Luxembourg) remotely

2022

УДК 001.3-048.35:0/9](06)

С91

Схвалено до друку Президією Громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення № 2/8-22, від 03.08.2022)

Матеріали конференції індексуються у міжнародній пошуковій системі Google Scholar

Організаційний комітет конференції:

І.В. Жукова - канд. н. держ. упр., доц.; *Є.О. Романенко* - д-р держ. упр., проф., Заслужений юрист України; *О.М. Непомнячий* - д-р держ. упр., проф., Заслужений будівельник України; *О.І. Дацій* - д-р економ. н., проф., Заслужений працівник освіти України; *В.Л. Федоренко* - д-р юр. н., проф., Заслужений юрист України; *О.М. Макаренко* - д-р мед. н.; *Маркета Павлова* – директор Міжнародного економічного інституту (Прага, Чехія); *Юрій Кійков* - доктор інформатики, доктор технічних наук у галузі розвитку освіти (Тепліце, Чехія); *Володимир Бачишин* - доцент кафедри економіки (Братислава, Словаччина); *Петер Ошеват* - доцент юридичного факультету (Братислава, Словаччина); *Л.С. Ахметова* - доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО (Казахстан); *Бадрі Гечбаія* - доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія).

Секретар: *А.С. Ковальчук* - здобувач ступеня доктора філософії (PhD).

Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І.В. Жукової, Є.О. Романенка. м. Дікірх (Люксембург): ГО «ВАДНД», 07 серпня 2022 р. 335 с.

У матеріалах XXIII-ої Міжнародної науково-практичної конференції висвітлені: проблемні аспекти забезпечення безпеки національної економіки, її стабілізації та сталості, здатності до постійного оновлення, вдосконалення; дослідження щодо здійснення освітнього процесу в закладах післядипломної педагогічної освіти в умовах дистанційного та змішаного навчання; особливості формування соціально-психологічних особливостей «soft skills» у майбутніх психологів; питання пов'язані з протидією проявам корупції, особливо у секторі оборони України.

Матеріали будуть корисними та цікавими науковцям, викладачам, педагогам-практикам, представникам органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачам вищої освіти, громадсько-політичним діячам, а також, усім, хто цікавиться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

© автори, 2022

© Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління», 2022

© Громадська організація «Асоціація науковців України», 2022

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.	14
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ, САМОВРЯДУВАННЯ І ДЕРЖАВНА СЛУЖБА	
Романенко Є.О.	
<i>ПРЕЗИДЕНТ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ ВВІВ У ДІЮ РІШЕННЯ РНБО ПРО РЕЄСТР ОЛІГАРХІВ, ПОРЯДОК ЙОГО ФОРМУВАННЯ ТА ВЕДЕННЯ</i>	14
Denysenko K.V., Borko I.S.	25
<i>ESTABLISHMENT OF THE CONCEPTION OF E-GOVERNANCE IN INSTITUTIONS OF EXECUTION OF PUNISHMENTS AND DETENTION CENTERS OF UKRAINE</i>	
Бень Я.В.	31
<i>ЩОДО ЦІЛЕЙ І ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТІЇ УЧАСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	
Діденко К.О.	37
<i>РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ</i>	
Залізняк В.П.	43
<i>ІННОВАЦІЙНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	

- Карпінський Б.А., Карпінська О.Б.** 48
*ДІЛОВІ ВІДНОСИНИ ЧЕРЕЗ СФЕРУ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЗА ВПЛИВУ
ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАГРОЗ І
ПРОЯВУ ДЕРЖАВОТВОРЧОГО ПАТРІОТИЗМУ НАЦІЇ*
- Коваленко С.В.** 55
ДІЄВІСТЬ ЦИФРОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
- Луцька К. П.** 60
*ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ
СЛУЖБИ В УКРАЇНІ ЯК КАНДИДАТА У ЧЛЕНИ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ*
- Старикова Г.В.** 65
*ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ
РІВНІ*
- Тарасенко Т.М.** 72
*ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ СФЕРИ ПОСЛУГ З УПРАВЛІННЯ
Е-РЕПУТАЦІЄЮ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ
ФРАНЦІЇ)*
- Харченко Т.О.** 77
*ОЦІНКА ТЕНДЕНЦІЙ РУХУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ
РЕСУРСІВ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ*
- Шандрик В.І.** 82
*ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ПУБЛІЧНОМУ ВРЯДУВАННІ
ЯК ГЛОБАЛЬНИЙ ТРЕНД СУЧАСНОСТІ*

СЕКЦІЯ 2. 86
**ЕКОНОМІКА Й УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Мишук Т.В. 86
*КРИТИЧНИЙ ОГЛЯД КОНЦЕПТУАЛЬНИХ
ПІДХОДІВ ДО ДЕФІНІЦІЇ “ДОБРОБУТ НАСЕЛЕННЯ”*

СЕКЦІЯ 3. 94
КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

Довгаленко Н.С. 94
*ІНТЕРМЕДІАЛЬНІСТЬ В ТВОРЧОСТІ ЄВГЕНА
СТАНКОВИЧА*

СЕКЦІЯ 4. 100
МЕДИЦИНА

Serheta I.V. 100
*SOCIAL-PSYCHOLOGICAL ADAPTATION OF YOUNG
WOMEN AND YOUNG MEN OF 15-17 YEARS OLD AND
ITS CHARACTERISTICS DURING EDUCATION IN
SENIOR CLASSES OF A MODERN SCHOOL*

Прутіян Т.Л., Добровольська О.О. 105
*ОЦІНКА ЯКОСТІ ЖИТТЯ В ЖІНОК У
ПОСТМЕНОПАУЗІ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ,
ОЖИРІННЯМ ТА ОСТЕОПОРОЗОМ*

СЕКЦІЯ 5. 111
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Кузнєцова Н.В., Білько А.Б. 111
*ЕВОЛЮЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН КРАЇН ПІВДЕННО-СХІДНОЇ
АЗІЇ (НА ПРИКЛАДІ СІНГАПУРУ)*

Швед Т.В., Грицай В.В. 118
*ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІТЧИЗНЯНОГО
ЕКСПОРТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ*

СЕКЦІЯ 6. 123
ПРАВО

Матаієв І.О. 123
*THE IMPACT OF THE RUSSIAN INVASION ON
EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE*

Акімов М.О. 128
*ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКУ ЩОДО ЗАХИСТУ
ВІТЧИЗНИ, НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ: ДО ПИТАННЯ ПРО МІСЦЕ
НОРМИ У КК УКРАЇНИ*

Ваксман Р.В. 138
*РЕКЛАМА В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ПИТАННЯ
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ*

Васильєв М.А. 142
*ПИТАННЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТІВ ДОТРИМАННЯ
ВЛАСНИКАМИ ЗЕМЛІ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧАМИ
МЕЖ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЛЯ ЦІЛЕЙ
ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА
ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ШЛЯХОМ
ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРКИ*

Волонтир О.О. 149
*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СПЕЦІАЛЬНИХ СУБ'ЄКТІВ*

Романенко Є.О. 155
*ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО
СУДОЧИНСТВА*

СЕКЦІЯ 7. 166
**ПЕДАГОГІКА, ОСВІТА, ФІЛОСОФІЯ ТА
ФІЛОЛОГІЯ**

Holik O. 166
*PRACTICAL CONSIDERATIONS FOR THE DESIGN
AND IMPLEMENTATION OF THE ACADEMIC
ENGLISH FOR MEDICAL PURPOSES COURSE
SYLLABUS*

Tyshakova L.T., Khairulina N.F. 171
*SYNONYMY IN ENGLISH FROM A STYLISTIC POINT
OF VIEW*

Бондаренко О.В. 176
*ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В
СТРУКТУРІ ДЕРЖАНОЇ РОЗБУДОВИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ*

Бурлука О.В. 181
*САМООСВІТА ОСОБИСТОСТІ ЯК ОBOB'ЯЗKOBA
ЖИТТЄBA НЕOБХІДНІСТЬ*

Герлянд Т.М. 185
*ПРОЄКТУВАННЯ ЗМІСТУ ЕКООРІЄНТОВАНИХ
ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ
РОБІТНИКІВ*

- Кузнецова Т.Г., Кривяник В.М.** 190
*НАВЧАННЯ САМООЦІНЮВАННЮ УЧНІВ З
ПОРУШЕННЯМ ІНТЕЛЕКТУ НА УРОКАХ*
- Новаківська Л.В.** 195
*ПОЗАКЛАСНІ ФОРМИ ВИВЧЕННЯ СЛОВЕСНОСТІ
(XIX – ПОЧ. XX СТ.)*
- Пристай С.М.** 200
*СОЦІОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ
ДІЛОВИХ ЛИСТІВ ТА ПРОБЛЕМА ЇХ
ВІДТВОРЕННЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ*
- Смолянко Ю.М.** 204
*РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ ДЕМОКРАТІЇ У
ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ
ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ*
- Стешин А.В.** 210
*СПОСІБ РОЗПОДІЛУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ НА ОДНОРІДНІ ЗА
МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИМ СТАНОМ ГРУПИ З
УРАХУВАННЯМ ТИПУ ТІЛОБУДОВИ*
- Стешин І.В.** 214
*КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА
ЯК КЛЮЧОВИЙ КОМПОНЕНТ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ*
- Ступак О.Т.** 219
*ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
СУЧАСНОЇ ШКОЛИ*

Цибанюк О.О. 224
*ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИТКУ
СТРУКТУРИ УРОКУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В
ШКОЛАХ РУМУНІЇ*

Черниш А.Є. 230
*АРХЕТИП ВЕЛИКОЇ МАТЕРІ У РОМАНІ
С. ПРОЦЮКА «ДЕСЯТИЙ РЯДОК»*

Юрков А.В. 233
*СУТЬ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ
ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ СЬОГОДЕННЯ*

Яремко А.С. 237
*МЕДИЧНІ ЕПОНІМИ – НЕЙМІНГОВИЙ
ІНСТРУМЕНТ ЛЕКСИЧНОЇ СИСТЕМИ МОВИ*

СЕКЦІЯ 8. 242
ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Костенко Г.П. 242
*ВПЛИВ МАСОВОГО НЕРЕГУЛЬОВАНОГО
ЗАРЯДЖАННЯ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ НА ПАРАМЕТРИ
МЕРЕЖІ ТА ЯКІСТЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ*

Степаненко Д.О. 247
*АНАЛІТИЧНІ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕМПЕРАТУР ПЛАВЛЕННЯ,
В'ЯЗКОСТІ ТА ЕЛЕКТРОПРОВІДНОСТІ
ФТОРВМІСНИХ ШЛАКІВ*

Тогобицька Д.М., Снігура І.Р., Ходотова Н.Є. 251
*НОВИЙ МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ
РОЗПОДІЛУ ЕЛЕМЕНТІВ В СИСТЕМІ «МЕТАЛ-
ШЛАК» ПРИ ПОЗАПІЧНІЙ ОБРОБЦІ СТАЛІ*

Тогобицька Д. М., Белькова А.І. 256
*ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЕНЕРГЕТИЧНИХ
ДОБАВОК НА ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ
КІНЦЕВОГО ДОМЕННОГО ШЛАКУ*

**СЕКЦІЯ 9.
СОЦІОЛОГІЯ** 261

Толстих Н.В. 261
*НЕСТАНДАРТНА ЗАЙНЯТИСТЬ В СУЧАСНОМУ
СВІТІ: ВИЗНАЧЕННЯ І НАПРЯМИ АНАЛІЗУ*

**СЕКЦІЯ 10.
ТУРИЗМ** 266

Єрко І.В. 266
*SWOT-АНАЛІЗ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
ГОСПОДАРСТВА ЛУЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ*

Пеняк П. 270
*НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА
ЗАКАРПАТТЯ ЯК ТУРИСТИЧНИЙ РЕСУРС*

**СЕКЦІЯ 11.
МАРКЕТИНГ** 276

Крарко О.М., Radchenko O.A. 276
*TENDENCIES OF MARKETING STRATEGIC
PRIORITIES OF COMPANY DEVELOPMENT IN THE
DIGITAL ECONOMY*

**СЕКЦІЯ 12.
КІБЕРБЕЗПЕКА** 282

Inozemtseva O.B. 282
*CYBER SECURITY IN THE PROCESS OF STAFF
TRAINING IN THE FIELD OF CIVIL DEFENSE*

Одарушенко О.Б., Шишацький А.В., Налапко О.Л., Шкнай О.В., Кравченко С.І., Протас Н.М. 286
МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ НА ОСНОВІ ЕВОЛЮЦІЙНОГО ПІДХОДУ

СЕКЦІЯ 13. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ 303

Корнівська В.О. 303
ФІНАНСОВО-ІНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОГО ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Шульга Н.П., Бесянко Л.Л. 309
РИЗИК-АПЕТИТ БАНКІВ УКРАЇНИ

СЕКЦІЯ 14. МЕНЕДЖМЕНТ 315

Трушкіна Н.В. 315
ЩОДО КОНЦЕПЦІЙ ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

СЕКЦІЯ 15. СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ 327

Федоренко В.Л., Гайдай О.Д., Шутович В.В. 327
ГЕНЕЗИС І РОЗВИТОК СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ (1991-2022 РР.)

Прут'ян Т.Л.
асистент кафедри професійної патології та
функціональної діагностики,
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

Добровольська О.О.
асистент кафедри професійної патології та
функціональної діагностики,
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

ОЦІНКА ЯКОСТІ ЖИТТЯ В ЖІНОК У ПОСТМЕНОПАУЗІ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ, ОЖИРІННЯМ ТА ОСТЕОПОРОЗОМ

Постменопауза (ПМ) – це період життя жінки, який характеризується фізіологічним зниженням рівня естрогенів. Інволюційна гормональна перебудова ініціює порушення обміну речовин: ліпідного, вуглеводного, кальцій-фосфорного, кісткового ремоделювання з підвищенням ризику розвитку артеріальної гіпертензії (АГ), ожиріння (ОЖ), остеопорозу (ОП) та інших метаболічних розладів [1].

Дана коморбідність є серйозною клінічною проблемою, соціальна значущість якої визначається високим ризиком розвитку укладень: серцево-судинних катастроф (порушення мозкового кровообігу, інфаркту міокарда), остеопоротичних переломів кісток, які чинять негативний вплив лише на економічну складову охорони здоров'я, але й значно впливають на якість та тривалість життя жінок постменопаузального віку [2, 3].

Якість життя, пов'язане зі здоров'ям, відноситься до фізичного стану здорової і хворої людини та впливає на аспекти її психосоціального функціонування заснованого на його суб'єктивному сприйнятті [4].

Донедавна, ОП вважали «безмовною» епідемією XXI сторіччя, оскільки першим клінічним проявом було виникнення низькоенергетичного перелому [5]. Проте дані досліджень останніх років демонструють, що близько 89% жінок із ПМ ОП мають біль в спині без вертебрального перелому в анамнезі [6]. Даний біль Orita S. та співавт. (2016) був названий як нетравматичний «біль при остеопорозі» [7].

Відсутність даних літератури щодо оцінки якості життя та інтенсивності больового синдрому (БС) в жінок у ПМ із коморбідною патологією (АГ, ОЖ, ОП) обумовлює актуальність даної проблеми та має стратегічне значення для розробки своєчасних алгоритмів діагностики та моніторингу ефективності лікування основного захворювання.

Мета роботи – оцінити інтенсивність больового синдрому та якість життя в жінок у постменопаузі з артеріальною гіпертензією, ожирінням та остеопорозом.

Матеріал та методи дослідження. Обстежено 85 жінок віком від 48 до 60 років, які знаходилися у ПМ від 3 до 12 років, із них 65 жінок мали АГ II стадії та ОЖ I ступеня: I групи склали 31 жінка у якої був діагностований ОП, до II групи увійшло 34 жінки без ОП. Групу контролю (III) склали 20 практично здорових жінок у ПМ того ж віку.

Алгоритм дослідження включав: збір скарг, анамнезу хвороби та життя, об'єктивне обстеження: вимірювання артеріального тиску, росту, маси тіла, розрахунок індексу маси тіла (ІМТ).

Інтенсивність БС визначали за допомогою візуально-аналогової шкали (ВАШ). Шкала складалася з 10 позначок, де

0 балів – це повна відсутність болю, від 1 до 3 балів – слабкий біль, від 4 до 6 балів – помірний біль, від 7 до 9 балів – дуже сильний біль, 10 – максимальний біль.

Оцінку якості життя проводили за допомогою короткого опитувальника якості життя SF-36 (The Short Form-36), який включав 36 питань розділених на 2 компоненти: фізичний (фізична активність (PF); рольове функціонування, зумовлене фізичним станом (RP); інтенсивність болю (BP); загальне здоров'я (GH)) та психологічний (життєва активність (VT); соціальна активність (SF); рольове функціонування, зумовлене емоційним станом (RE); психічне здоров'я (MH)). Оцінку досліджуваних показників проводили відповідно до бальної шкали від 0 до 100 балів, де 100 – свідчить про повне здоров'я.

Результати та обговорення. За віком, тривалістю АГ, тривалістю ПМ, ІМТ, рівнем систолічного та діастолічного артеріального тиску жінки I та II груп достовірно не відрізнялися ($p>0,05$).

Аналіз частоти скарг з боку кістково-м'язової системи показав, що у жінок із АГ, ОЖ та ОП ($n=25$), БС був виявлений у більшій частини хворих порівняно з жінками без ОП ($n=21$) – 80,6 та 61,8 % відповідно ($p<0,05$).

За даними ВАШ, інтенсивність БС, у жінок I групи становила ($7,1\pm 0,6$) бала проти ($4,3\pm 0,5$) бала у жінок II групи ($p<0,05$). В групі контролю – ($0,7\pm 0,3$) бала. Отримані дані демонструють наявність вираженого БС у жінок в ПМ з АГ та ОЖ, однак достовірно вищий показник ВАШ ($p<0,05$) був виявлений у групі пацієнтів із ОП.

Розрахунки опитувальника якості життя SF-36 в групах дослідження були наступними. Фізичний компонент здоров'я: показник PF у хворих I групи склав ($34,5\pm 2,4$) бала ($p<0,05$), в II групі – ($43,7\pm 2,8$) бала ($p<0,05$), в групі

контролю – $(94,7 \pm 2,7)$ бала. Показник RP осіб в I групі був $(29,6 \pm 2,1)$ бала ($p < 0,05$), в II групі – $(37,9 \pm 2,5)$ бала ($p < 0,05$), в групі контролю – $(98,7 \pm 1,5)$ бала. Показник BP у жінок I групі відповідав – $(33,7 \pm 3,4)$ бала ($p < 0,05$), в II групі – $(40,6 \pm 3,3)$ бала ($p < 0,05$), в III групі – $(94,2 \pm 2,7)$ бала. Показник GH осіб в I групі склав $(49,3 \pm 3,5)$ бала ($p < 0,05$), в II групі – $(55,8 \pm 3,2)$ бала ($p < 0,05$), в групі контролю – $(96,7 \pm 2,3)$ бала.

Психологічний компонент здоров'я: показник VT у хворих I групі склав $(57,3 \pm 3,6)$ бала ($p < 0,05$), в II групі – $(62,5 \pm 3,2)$ бала ($p < 0,05$), в групі контролю – $(98,0 \pm 1,5)$ бала. Показник SF осіб в I групі був $(44,6 \pm 3,5)$ бала ($p < 0,05$), в II групі – $(52,3 \pm 2,9)$ бала ($p < 0,05$), в III групі – $(97,1 \pm 1,6)$ бала. Показник RE у жінок I групі відповідав – $(35,4 \pm 2,8)$ бала ($p < 0,05$), в II групі – $(43,1 \pm 3,0)$ бала ($p < 0,05$), в групі контролю – $(98,9 \pm 0,9)$ бала. Показник MH осіб в I групі склав $(34,3 \pm 2,4)$ бала ($p < 0,05$), в II групі – $(40,5 \pm 2,7)$ бала ($p < 0,05$), в III групі – $(96,5 \pm 1,2)$ бала.

Отримані результати демонструють низьку якість життя у жінок в ПМ з АГ та ОЖ за всіма пунктами опитувальника SF-36, причому відносно низькі показники були як по фізичному, так і психологічному компонентам здоров'я. Достовірно ($p < 0,05$) нижчі показники були зареєстровані у групі жінок з ОП, що свідчить про додатковий негативний вплив структурно-функціональних порушень кістково-м'язової системи на загальний стан здоров'я та якість життя жінок в ПМ.

Висновки. У жінок в постменопаузі з артеріальною гіпертензією, ожирінням та остеопорозом виявлений низький рівень якості життя, що проявляються низьким показником фізичної та соціальної активності, вираженням больовим синдромом, низьким рольовим функціонуванням, зумовленим емоційним станом та низьким рівнем психічного здоров'я.

Для оцінки якості життя та інтенсивності больового синдрому доцільно застосовувати короткий опитувальник якості життя SF-36 та візуальну аналогову шкалу.

Список використаних джерел:

1. Sourouni M, Zangger M, Honermann L, Foth D, Stute P. Assessment of the climacteric syndrome: a narrative review. *Arch Gynecol Obstet.* 2021;304(4):855-862. doi:10.1007/s00404-021-06139-y

2. Hildreth KL, Ozemek C, Kohrt WM, Blatchford PJ, Moreau KL. Vascular dysfunction across the stages of the menopausal transition is associated with menopausal symptoms and quality of life. *Menopause.* 2018;25(9):1011-1019. doi:10.1097/GME.0000000000001112

3. Amarilla-Donoso FJ, Roncero-Martin R, Lavado-Garcia JM, Toribio-Felipe R, Moran-Garcia JM, Lopez-Espuela F. Quality of life after hip fracture: a 12-month prospective study. *PeerJ.* 2020;8:e9215. Published 2020 Jun 16. doi:10.7717/peerj.9215

4. Schneider HPG, Birkhäuser M. Quality of life in climacteric women. *Climacteric.* 2017; 20(3):187-194. doi:10.1080/13697137.2017.1279599

5. Поворознюк ВВ, Григор'єва НВ, Корж МО, Страфун СС, Вайда ВМ, Климовицький ФВ, та ін. Епідеміологія переломів проксимального відділу стегнової кістки в Україні: результати дослідження стоп (система реєстрації остеопоротичних переломів). *Травма.* 2016;17(5):14–20.

6. Sawicki P, Tałałaj M, Życińska K, Zgliczyński WS, Wierzba W. Comparison of the Characteristics of Back Pain in Women with Postmenopausal Osteoporosis with and without Vertebral Compression Fracture: A Retrospective Study at a

Матеріали ХХІІІ-ї Міжнародної науково-практичної конференції
(07 серпня 2022 року, м. Дікірх (Люксембург), дистанційно)

Single Osteoporosis Center in Poland. *Med Sci Monit.* 2021;27:e929853. Published 2021 Feb 18. doi:10.12659/MSM.929853

7. Orita S, Inage K, Suzuki M, et al. Pathomechanisms and management of osteoporotic pain with no traumatic evidence. *Spine Surg Relat Res.* 2017;1(3):121-128. Published 2017 Dec 20. doi:10.22603/ssrr.1.2016-0001

